

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2021-02-26
Vilnius

VADOVO ŽODIS

Lietuvos diplomatinės tarnybos misija – Lietuvos valstybės ir jos žmonių saugumo ir gerovės užtikrinimas, Lietuvos interesų gynimas, lietuvių užsienyje puoselėjimas. Užsienio reikalų ministerija 2020 metais aktyviai ir nuosekliai siekė šių tikslų.

2020 m. kovo 11 d. minėjome Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-metį. Per 30 metų Lietuva sustiprino savo geopolitinę padėtį – tapo patikima ir aktyvia Europos Sąjungos ir NATO partnere, pažangia ir patikima kaimyne, savo užsienio politiką grindžiančia pagarba demokratinėms vertybėms, žmogaus teisėms ir tarptautinės teisės principams.

Dideliu iššūkiu 2020 m. tapo COVID-19 pandemija. Koordinuodami veiksmus su ES partnerėmis, iš įvairių pasaulio kraštų evakavome savo piliečius, teikėme informaciją įvairiais klausimais 24/7 principu, sukūrė „kelionių burbulą“ su Baltijos šalimis, gyventojams atvėrėme vidaus sienas ir taip pademonstravome vienybę ir gebėjimą susitelkti reaguojant į sunkumus. Deja, pandemija vis dėlto stipriai paveikė kasdienes diplomatinės tarnybos darbus ir privertė nukelti arba atšaukti daugumą 2020 m. suplanuotų renginių.

Toliau plėtojome intensyvius strateginius santykius su JAV, Vokietija, Lenkija, Prancūzija, Jungtine Karalyste ir Baltijos regiono šalimis – svarbiausiais partnerėmis Lietuvos užsienio politikos tikslams įgyvendinti. Aktyviai veikdami kartu su NATO sąjungininkėmis, birželio 30-ąją pasiekėme kompromisą su Turkija ir patvirtinome atnaujintus Baltijos šalių ir Lenkijos gynybos planus. Liepos 16-ąją Vilniuje JAV sausumos pajėgų sekretorius Ryanas D. McCarthy's pranešė, kad JAV ir toliau į pratybas Lietuvoje siųs šimtus amerikiečių karių. Nors Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos, glaudžiai bendradarbiavome su šia šalimi saugumo ir gynybos, sankcijų, santykių su Rusija, Baltarusija, paramos Ukrainai, Sakartvelui ir kitais klausimais.

Intensyvūs strategiškai artimi santykiai su Lenkija 2020 m. buvo geras pagrindas mūsų regiono saugumui užtikrinti ir visuomenės atsparumui stiprinti. Tą patvirtino rugsėjo 17-ąją vykęs Lietuvos ir Lenkijos ministrų kabinetų susitikimas. Vienodas grėsmių suvokimas, atsparumas saugumo iššūkiams leido liepos 28-ąją paskelbti Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos „Liublino trikampio“ iniciatyvą, kuri padės stiprinti pilietinę visuomenę, ginti žmogaus teises, remti reformas Rytų partnerystės šalyse. Siekiame didinti investicijas į vystomąjį bendradarbiavimą ir taip prisidėti prie reformų ES šalyse kandidatėse bei Rytų partnerystės šalyse. Išlikome viena iš ES šalių lyderių įgyvendindami ES Dvynių projektus.

2020 m. mūsų kaimynystėje įsiplieskė demokratinų procesų kibirkštis. Po rugpjūčio 9-osios, paskelbus suklastotus Baltarusijos prezidento rinkimų rezultatus, Minske prasidėjo įvairaus pobūdžio protestai, kurie tęsiasi jau pusę metų. Lietuva pirmoji susitelkė pareikšti paramą pokių siekiančiai Baltarusijos visuomenei. Baltijos šalys ir Lenkija nedelsdamos atsisakė pripažinti A. Lukašenką teisėtu Baltarusijos prezidentu. Rugsėjo 11-ąją Baltarusijos opozicijos kandidatė prezidento rinkimuose Sviatlana Cichanouskaja atvyko į Lietuvą ir tapo pripažinta Baltarusijos opozicijos lydere. Remiame baltarusių tautos siekį judėti demokratinų permainų keliu ir tęsiame spaudimą Minsko režimui. Baltijos šalys pirmosios nustatė sankcijas 30-čiai Baltarusijos režimo pareigūnų, vėliau jas nustatė ir ES. Baltarusijos pilietinės visuomenės sėkmė bus pavyzdys ir Rusijos žmonėms. Tebeskiriname ypatingą dėmesį lapkričio 3-iąją pradėjusios veikti Astravo AE saugos problemoms.

2020 metais netrūko informacinių iššūkių. Rusijos agresiją Ukrainoje lydėjo aktyvi dezinformacijos kampanija, nukreipta prieš Lietuvą ir mūsų sąjungininkes. Daug dėmesio skyrėme Rusijos bandymų klastoti istoriją užkardymui. Kultūrinė diplomatija kartu su siekiu stiprinti Lietuvos įvaizdį, skleisti pozityvią informaciją ir užkirsti kelią priešiškos propagandos sklaidai yra svarbi Užsienio reikalų ministerijos veiklos dalis ir misija.

2020 m. ministerijos prioritetai kultūrinės diplomatijos srityje buvo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-mečio bei Vilniaus Gaono ir Lietuvos žydų istorijos metų Lietuvoje ir užsienyje minėjimas. Kovo 5-ąją ir 6-ąją surengta tarptautinė konferencija „Neužgijusios praeities žaizdos: pasekmės ir įveikos būdai“ tapo mūsų indėliu į bendros Europos atminties formavimą.

Siekėme konstruktyvių ir abipusę pagarba grįstų santykių su Kinija. Didėjanti Kinijos įtaka procesams regione reikalavo sutelkti Kinijos keliamų iššūkių sprendimo, jos ketinimų paveikti

kritinės infrastruktūros saugumą įvertinimo. Ieškant alternatyvų ir plečiant rinkas Indijos ir Ramiojo vandenynų regionuose, 2020 m. įsteigta Lietuvos ambasada Australijoje.

Kartu su kitomis institucijomis toliau stiprinome ekonominę diplomatiją, pristatėme investicijų Lietuvoje galimybes. VšĮ „Investuok Lietuvoje“ dirbo su 5 dideliais diplomatinė atstovybių pateiktais projektais. Lietuvos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos surengė 103 renginius (dalis jų – nuotoliniai), verslo misijas ar rinkų pristatymus.

Aktyvią mūsų šalies narystę tarptautinėse organizacijose liudija ir tai, kad 2020 m. Lietuvos nuolatinė atstovė Jungtinėse Tautose buvo UNICEF Vykdomosios valdybos (2019–2021 m. kadencija) pirmininko pavaduotoja, o 2021 m. išrinkta Vykdomosios valdybos pirmininke.

Dirbome su diaspora, puoselėjome lietuvių užsienyje, telkėme užsienio lietuvius ir siekėme, kad jie savo žiniomis ir įgūdžiais prisidėtų prie valstybės stiprinimo. 2020 m. 52 diplomatinėse atstovybėse surengus balsavimą Seimo rinkimuose, Pasaulio lietuvių rinkimų apygardoje balsavo rekordiškai daug užsienyje gyvenančių Lietuvos piliečių – 36 214 rinkėjų (120 proc. daugiau nei 2016 m.).

Užsienio reikalų ministerija, prisidėdama prie XVIII Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo, toliau puoselės vertybėmis ir principinėmis nuostatomis grįstas partnerystes, prisidės prie regiono saugumo, pasaulio politinio stabilumo ir ekonominio tvarumo stiprinimo, vienas bendraminčius plėtodama saugumo ir stabilumo erdvę ir stiprins strategines partnerystes.

Užsienio reikalų ministras

Gabrielius Landsbergis

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

COVID-19 pandemija, užklupusi pasaulį 2020 m. pradžioje, labai sutrukdė dvišalės ir daugiašalės diplomatijos veiklai. Vis dėlto, nepaisant pandemijos sukeltų suvaržymų, buvo aktyviai tęsiami diplomatiniai santykiai su JAV, vyko nuolatinis dialogas ir tarpusavio pozicijų palaikymas. Didėjo JAV karių skaičius Lietuvoje, užsitikrintas JAV federalinio biudžeto finansavimas Baltijos saugumo iniciatyvai. Po pastarųjų rinkimų JAV palankus Baltijos šalių vertinimas neturėtų keistis. Lietuvos ir Kanados bendradarbiavimo srityje buvo ir išliks aktualūs saugumo politikos, paramos demokratijai ir daugiašališkumui tikslai.

2020 m. vyko Nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) strateginė peržiūra, dalyvauta diskusijoje dėl ES Strateginio kompasų principų ir tolesnio jo rengimo, nuolat pabrėžiant veiklos NATO nedubliavimo ir papildomumo būtinybę. Lietuva stiprino įsitraukimą į civilinę bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP), dalyvauta Berlyne veikiančio Europos civilinio krizių valdymo kompetencijos centro veikloje.

Dėl Rusijos nuolatinių Atvirosios oro erdvės sutarties pažeidimų JAV 2020 m. pasitraukė iš šios sutarties ir atsisakė derėtis dėl Vienos dokumento atnaujinimo. Rusija selektyviai informavo apie pratybas, dėl pandemijos beveik nevyko verifikacija. Teigiama slinktis – sustiprėjo NATO koordinacija ginklų kontrolės ir neplatavimo klausimais.

COVID-19 pandemija didžiąją metų dalį stabdė numatytus fizinius susitikimus ar didesnius renginius. Lietuvai teko perkelti į 2021 m. Ukrainos reformų konferenciją ir Vilniaus Rusijos forumą. Nuolat atidedamas fizinis Rytų partnerystės Viršūnių susitikimas ir su juo susiję renginiai.

Toliau tęsiama svarbiausia Lietuvos kaimynystės politikos kryptis – priešprieša agresyviai Rusijos užsienio politikai, dėl kurios tęsiasi Krymo okupacija, tebevyksta Rusijos ir Ukrainos karas Donbase, palaipsniui grobiama Sakartvelo teritorija. 2020 m. vykstant Armėnijos ir Azerbaidžano karui dėl Kalnų Karabacho Rusija suvaidino destruktivų vaidmenį ir savo veikla paneigė ankstesnius tarpininkavimo instrumentus. Lietuva pirmoji suteikė paramą pokyčių siekiančiai Baltarusijos visuomenei. Remdama Baltarusijos opoziciją, pilietinę visuomenę, prisidedama prie Baltarusijos klausimo kėlimo daugiašalėse struktūrose Lietuva siekia pozityvių pokyčių šioje šalyje.

Turėdama tikslą sukurti veiksmingesnę ir nacionalinius interesus geriau atitinkančią vystomojo bendradarbiavimo politiką, Užsienio reikalų ministerija (toliau – ir ministerija, URM) tęsė politines diskusijas ir inicijavo sisteminius šios srities pokyčius, kurie ilgalaikės perspektyvos požiūriu užtikrins, kad vystomasis bendradarbiavimas labiau prisidėtų prie veiksmingo nacionalinių interesų atstovavimo tarptautinėje erdvėje. URM parengtą Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo pakeitimo įstatymą 2020 m. gruodžio 15 d. priėmė Seimas.

Atsako į COVID-19 pandemiją koordinavimas ES lygmeniu buvo pagrindinis 2020 m. ES politikos veiksnys, darantis įtaką visiems kitiems ES prioritetams. 2020 m. buvo pasiektas susitarimas dėl ES daugiametės finansinės programos 2021–2027 metais, dėl 750 mlrd. EUR Ekonomikos gaivinimo fondo įsteigimo, teisės viršenybės principų apsaugos ES biudžeto srityje, dėl CO₂ dujų emisijos mažinimo iki 2030 m. tikslų sugriežtinimo. Užbaigtos derybos su Jungtine Karalyste dėl Prekybos ir bendradarbiavimo sutarties, įsteigtas ES globalus žmogaus teisių sankcijų režimas.

Dvišalėje dienotvarkėje su Europos valstybėmis, be COVID-19 viruso suvaldymo, ir toliau buvo aktualios regioninio saugumo ir gynybos, energetinio saugumo, mokslo ir inovacijų, žaliojo kurso dienotvarkės, ekonominio bendradarbiavimo temos. Europos valstybių susidomėjimą Lietuva paskatino ir tai, kad viena iš Baltarusijos opozicijos lyderių – S. Cichanouskaja persikėlė į Vilnių.

Prancūzijos Prezidento E. Macrono vizito į Lietuvą metu įvyko keletas dvišalių susitikimų, verslo forumas, atnaujintas Lietuvos ir Prancūzijos 2020–2024 m. strateginės partnerystės veiksmų planas. Lietuvos ir Prancūzijos pozicijų skirtumų išliko dėl E. Macrono propaguojamos Europos „strateginės autonomijos“ bei palankaus požiūrio į dialogą su Rusija. 2020 m. dar labiau sustiprėjo

Lietuvos ir Vokietijos bendradarbiavimas saugumo srityje: Vokietija toliau vadovauja NATO priešakinių pajėgų batalionui Lietuvoje, pasirašyta sutartis dėl naujos ginkluotės, skirta parama Lietuvos kariuomenės infrastruktūrai, Vokietijos oro pajėgos dvyliką kartą pradėjo 8 mėnesių oro policijos misiją Baltijos šalyse. Užbaigusi sudėtingą išstojimo iš ES procesą Jungtinė Karalystė išlaikė bendrąją užsienio politikos kryptį ir tebėra svarbi partnerė Baltijos regiono saugumui užtikrinti. Lietuva glaudžiai bendradarbiavo su JK ir NATO susitarimo pagrindu.

2020 m. Baltijos valstybės intensyviai bendradarbiavo daugiausia įgyvendindamos bendrus trišalius infrastruktūrinius projektus, įvyko nemažai ekspertinio ir keli aukščiausio lygio renginiai bei svarbių datų minėjimai. 2020 m. buvo tęsiamas glaudus ir konstruktyvus Šiaurės ir Baltijos jūrų valstybių (NB8) bendradarbiavimas. Užsienio reikalų ministrų vaizdo susitikimuose kas mėnesį buvo aptariamose ir derinamos kovos su pandemija priemonės, koordinuojami veiksmai siekiant padėti sugrįžti iš užsienio NB8 šalių piliečiams. Surengta per dvidešimt susitikimų užsienio ir saugumo politikos temomis (daugelis – nuotoliniu būdu). Nuo 2020 m. liepos 1 d. Lietuva pirmininkauja Baltijos jūros valstybių tarybai (BJVT). Pirmininkavimo metu planuojama parengti naujas regiono vystymosi gaires iki 2030 metų. Lietuvos institucijų pareigūnai dalyvavo įvairiose BJVT ekspertų darbo grupėse.

2020 m. pandemija gerokai sutrikdė tarptautinę prekybą. Turint tikslą sustiprinti ES ekonominį atsparumą inicijuota ES prekybos politikos peržiūra, kurią atliekant aktyviai dalyvavo ir Lietuva. Įsigaliojo prekybos susitarimas su Vietnamu, labai pagerinęs sąlygas Lietuvos eksportuotojams (labiausiai – maisto produktų ir farmacijos prekių). Sudarytas nedidelės apimties ES ir JAV susitarimas dėl tarpusavio prekybos sąlygų gerinimo. 2020 m. daug dėmesio skirta lygių konkurencijos sąlygų klausimams. Buvo konstatuota, kad iki šiol egzistavę rinkos iškreipimai pagilino krizę. Lietuva aktyviai pasisako už būtinybę spręsti kylančius šio pobūdžio sunkumus glaudžiai bendradarbiaujant su JAV. Reaguojant į COVID-19 pandemiją, ES prekybos politika vis labiau orientuojama į sveikatos apsaugos klausimus; buvo inicijuotos diskusijos dėl Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) lygmens Prekybos ir sveikatos iniciatyvos, kurios tikslas – palengvinti prekybą medicinos prekėmis.

Pabrėžtina, kad 2020 m. Lietuvos įmonės, pasinaudodamos ES laisvosios prekybos susitarimų teikiama lengvatomis, sutaupė apie 40 mln. eurų maito mokesčių, o ES taikomų prekybos apsaugos priemonių nauda Lietuvos gamintojams 2020 m. siekė apie 100 mln. eurų.

Baltarusijos atominės elektrinės projektas buvo tęsiamas nepaisant konstatuotų tarptautinių branduolinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimų bei tarptautinių konvencijų pažeidimų, neįgyvendintus atliktų streso testų rekomendacijų. 2020 m. lapkričio 3 d. Astravo AE buvo prijungta prie elektros energijos sistemos, o Lietuva pradėjo taikyti 2017 m. balandžio 20 d. Būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių Įstatyme nustatytas apsaugos priemones. Astravo AE problematika tebėra tarptautinės bendruomenės akirtyje. Lietuvos pozicija buvo pristatoma dvišalio tarptautinio bendradarbiavimo programose, ES formatuose ir daugiašaliuose forumuose. Baltarusijos AE branduolinės saugos problematika įtvirtinta ir ES dienotvarkėje. 2020 m. gruodžio 2 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose Europos Komisija paraginta išnagrinėti priemones, taikytinas ribojant elektros importą iš trečiųjų šalių branduolinių elektrinių, neatitinkančių ES nustatytų saugos standartų.

2020 m. daugumai veiklų persikėlus į virtualiąją erdvę, Lietuva išlaikė įtaką tarptautinėse organizacijose ir siekė, kad pasinaudojus pandemijos situacija nebūtų atšauktos kai kurioms valstybėms tarptautinėse organizacijose taikomos sankcijos (Rusija labai aktyviai kėlė šį klausimą įvairiais JT lygmenimis ir ESBO). 2020 m. Lietuva ir toliau daug dėmesio skyrė konfliktų Europoje sprendimui ir prevencijai. Po 2020 m. rugpjūtį įvykusių Baltarusijos Prezidento rinkimų ir jų rezultatų klastojimo Lietuva kartu su šalimis bendramintėmis skyrė daug dėmesio Baltarusijos problemoms ir įvardijo jas tarptautinėse organizacijose. Lietuvos atstovai aktyviai dalyvavo rengiant ES globalų žmogaus teisių sankcijų režimą (Europos Magnickio aktą), kurį 2020 m. gruodžio 7 d. priėmė ES Taryba. 2020 m. buvo sėkmingai įvykdytos visos planuotos rinkimų kampanijos, puikiai prisitaikyta prie poreikio perkelti kampanijas į virtualiąją erdvę. 2020 m. lapkričio 9 d. Lietuvos kandidatė prof. D. Leinartė, nepaisant dėl COVID-19 pandemijos kilusių rinkimų kampanijos sunkumų, trečią kartą

išrinkta į JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komitetą (CEDAW). Ši Lietuvos atstovė iš 19 kandidatų surinko 136 balsus ir buvo ketvirta tarp 11 išrinktų atstovų. Lapkričio 6 d. Lietuvos atstovas F. Bakanauskas buvo išrinktas į JT Administracinių ir biudžeto klausimų patariamąjį komitetą (ACABQ) ir tapo pirmuoju Lietuvos atstovu, einančiu pareigas viename iš svarbiausių JT komitetų. Tęstos rinkimų kampanijos, skirtos Lietuvos kandidatavimui į UNESCO Vykdomąją tarybą 2021–2025 m. kadencijai ir Žmogaus teisių tarybą 2022–2024 m. kadencijai.

Lietuva toliau tęsė savo narystę įvairiuose tarptautinių organizacijų valdymo organuose: JT Pasaulio turizmo organizacijos (PTO) Vykdomojoje taryboje (2018–2021 m. kadencija); JT lyčių lygybės ir moterų įgalinimo padalinio vykdomojoje taryboje (UN Women) (2020–2022 m. kadencija); Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos (OPCW) Vykdomojoje taryboje (2020–2022 m. kadencija); JT Vaikų fondo (UNICEF) Vykdomojoje valdyboje (2019–2021 m. kadencija); UNESCO Tarptautinės komunikacijos vystymo programos komitete (IPDC) (2017–2021 m. kadencija). Lietuvos ekspertas prof. Jonas Ruškus tęsė darbą JT Neįgaliųjų teisių komitete (CRPD) (2019–2022 m. kadencija) eidamas vicepirmininko pareigas.

Turint tikslą įgyvendinti nacionalines procedūras, būtinas tarptautinėms sutartims įsigaliooti, Užsienio reikalų ministerijos teikimu 2020 m. buvo ratifikuoti ES bei jos valstybių narių ir Singapūro partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas, taip pat ES bei jos valstybių narių ir Australijos bendrasis susitarimas, ratifikuotas Lietuvos ir Turkijos susitarimas dėl abipusio investicijų skatinimo ir apsaugos, parengti ratifikuoti ES bei jos valstybių narių investicijų apsaugos susitarimai su Vietnamu ir Singapūru, strateginės partnerystės susitarimas su Japonija.

2020 m. URM, įgyvendindama strateginį tikslą stiprinti vidinę ir išorinę komunikaciją, aktyviai vykdė COVID-19 pandemijos sukeltos krizės valdymo komunikavimo Lietuvos ir užsienio piliečiams kampaniją. Pavyko 4 mėnesius trukusi nustatytus tikslus pranokusi kampanija, skirta užsienyje gyvenančius Lietuvos Respublikos piliečius paraginti registruotis balsuoti Seimo rinkimuose. Svarbiu strateginės komunikacijos kampanijų laimėjimu tapo Antrojo pasaulinio karo (II PK) pabaigos 75-mečio minėjimo kampanija, 2020 m. gegužę įgyvendinta kartu su partnerių koalicija. Ji apėmė beveik 10 mln. vartotojų. Šios kampanijos bendrojo naratyvo dalimi tapo ir Vidurio bei Rytų Europos valstybių patirtas teroras po II PK. 2020 m. URM toliau nuosekliai vykdė tęstinę Laisvės kovotojų atminimo kampaniją, kurios tikslas – sistemiškai reaguoti į informaciją, skleidžiamą siekiant iškreipti objektyvų Lietuvos istorijos traktavimą. Vykdyta informavimo apie Astravo AE kampanija.

2020 m. buvo stiprinami ES strateginės komunikacijos gebėjimai, aktyviai dalyvauta svarstant Europos Komisijos parengtą Europos demokratijos veiksmų planą – ES kovos su dezinformacija gaires.

2020 m. URM ir Lietuvos diplomatinės atstovybės įgyvendino 111 kultūrinės diplomatijos projektų užsienyje ir 19 projektų Lietuvoje. Projektų tikslas – prisidėti prie valstybių ryšių stiprinimo, strategiškai svarbioms užsienio auditorijoms pristatyti modernią, kuriančią Lietuvą, jos aukštąją kultūrą, mokslo laimėjimus.

Siekiant aktyvesnės Lietuvos interesų sklaidos Azijos ir Okeanijos regionuose, sustiprinta Lietuvos diplomatinė veikla – 2020 m. įsteigta ambasada Australijoje. Reaguodama į kylančias krizes ir augančią Azijos, labiausiai – Kinijos ekonominę galią, Lietuva nuolat sprendė šio pobūdžio problemas. Viena iš pandemijos laikotarpio pamokų – strateginės diversifikacijos svarba Lietuvos užsienio ir saugumo politikoje.

Pandemijos laikotarpiu stiprėjo užsienyje gyvenančių lietuvių bendruomeniškumo jausmas. Ambasadų ir vietos lietuvių bendruomenių iniciatyva įgyvendinti savitarpio pagalbos projektai (Norvegijoje, Airijoje, JAV, JK ir kt.). Į URM kvietimą atsiliepė ir pagalbą pasiūlė daugiau nei 200 lietuvių, gyvenančių 40-yje valstybių.

Pirmą kartą sudaryta Pasaulio lietuvių vienmandatė rinkimų apygarda buvo didelė paskata užsienyje gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams aktyviau dalyvauti rinkimuose: 2016 m. vykusių Seimo rinkimų I ture Naujamiesčio rinkimų apygardoje balsavo 16 401 užsienyje gyvenęs rinkėjas, 2020 m. Pasaulio lietuvių rinkimų apygardoje – 36 214 rinkėjų (t. y. apie 120 proc. daugiau nei 2016 m.).

**ANTRASIS SKIRSNIS
STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS**

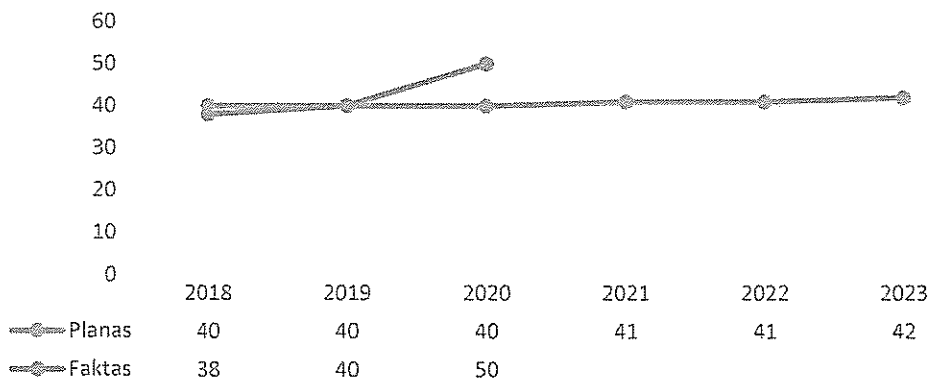
**1 strateginis tikslas: FORMUOTI LIETUVOS INTERESUS ATITINKANČIA
UŽSIENIO REIKALŲ POLITIKĄ**

1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)
02.001	Užsienio reikalų politikos formavimas	12 327,0	12 251,0	12 490,3	102

1-OJO STRATEGINIO TIKSLO PASIEKIMO VERTINIMO KRITERIJAI

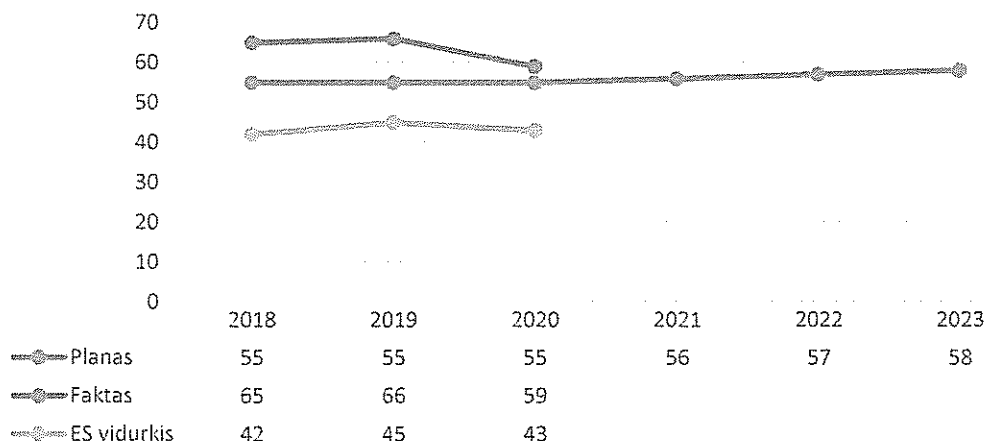
1 grafikas. Lietuvos gyventojų dalis, mananti, kad Lietuvos diplomatinė tarnyba labai gerai (gerai) atstovauja Lietuvos saugumo interesams, naudodamasi dvišalio ir daugiašalio bendradarbiavimo priemonėmis bei narystės NATO teikiamomis galimybėmis, proc. (E-02-01 kriterijus)

Šaltinis: 2020 metais Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ atlikta gyventojų nuomonės apklausa

Palyginti su 2019 m. apklausos duomenimis, 2020 m. Lietuvos gyventojų, manančių, kad diplomatinė tarnyba labai gerai ar gerai atstovauja Lietuvos saugumo interesams, padidėjo 25 proc. ir sudarė 50 proc. Tokį didelį augimą galima aiškinti tinkamu valstybės dėmesiu saugumo situacijai regione, gera komunikacija piliečiams apie šioje srityje įgyvendinamus veiksmus.

2 grafikas. Visuomenės pasitikėjimas ES ir jos veikla, proc. (E-01-02 kriterijus)

Šaltinis: Eurobarometro duomenys

Lietuvoje pasitikėjimas ES ir jos veikla 2020 m., pagal Eurobarometro duomenis, yra sumažėjęs beveik 12 proc. (59 proc.). Pagrindinis veiksnys, daręs įtaką veiklai 2020 m., – 2020 m. kovą prasidėjusi COVID-19 pandemija, sutrukdžiusi įvykdyti numatytą renginių, vizitų ir konsultacijų planą. Kartu pabrėžtina, kad 2019 m. didesnę piliečių pasitikėjimą ES lėmė URM koordinuotos komunikacijos kampanijos Lietuvos narystės ES 15 metų sukakčiai paminėti. Taip pat, be minėtosios komunikacinės kampanijos, 2019-ieji ES buvo politinio aktyvumo metai: vyko EP rinkimai, naujos Europos Komisijos formavimas, „Brexit’as“, piliečiams buvo labai aktualūs ir kiti klausimai. Visa tai galėjo lemti didesnę susidomėjimą ES ir joje vykstančiais procesais.

Prie šio strateginio tikslo vertinimo kriterijų reikšmių pasiekimo prisidėjo URM ir diplomatinių atstovybių atlikti svarbūs darbai šiose srityse: strateginio transatlantinio dialogo išlaikymas ir stiprinimas, NATO valstybių ir vyriausybės vadovų susitikime priimtų sprendimų įgyvendinimas, strateginių santykių su JAV ir didžiosiomis ES valstybėmis stiprinimas, santykių su Baltijos ir Šiaurės Europos valstybėmis plėtra, pozityvaus bendradarbiavimo su Lenkija darbotvarkės formavimas, visavertės narystės EBPO užtikrinimas, veiksmingas kitų Lietuvos ekonominių ir prekybinių interesų gynimas, įskaitant ekonominio atstovavimo užsienyje sistemos reformą, Lietuvos indelio ir matomumo tarptautinėse bei regionų organizacijose didinimas stiprinant taiką, demokratiją ir saugumą, ginant žmogaus teises ir užtikrinant darnų vystymąsi. Informacija apie URM atliktus svarbiausius darbus šiose srityse pateikiama ataskaitos II skyriuje „Vyriausybės programos įgyvendinimas“ prie Vyriausybės programos įgyvendinimo plano Darbų 5.3.1, 5.3.3, 5.5.4, 5.5.1–5.5.12.

2 strateginis tikslas: UŽTIKRINTI TINKAMĄ UŽSIENIO REIKALŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMĄ

2 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)
03.001.	Diplomatinės tarnybos veiklos užtikrinimas	73 387,0	77 333,3	73 448,7	95

* Jei patikslintame plane asignavimai didėja ar mažėja daugiau nei 5 proc. palyginti su asignavimais, nurodytais patvirtintame plane, priežastys trumpai paaiškinamos po lentele. Paaiškinimai pateikiami dėl patikslintų asignavimų programos lygiu.

** Jei asignavimų panaudojimo procento nuokrypiai viršija 10 proc., jie ir jų priežastys trumpai paaiškinamos po lentele.

*03.001 programoje patikslintų asignavimų plane asignavimai didėja 5,4 proc. dėl šių priežasčių:

1) įskaičiuotas pereinamasis likutis (3 165,9 tūkst. eurų), vadovaujantis 2019 m. gruodžio 17 d. Lietuvos Respublikos 2020 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2695 13 straipsnio 11 dalimi, pagal kurią Užsienio reikalų ministerijai suteikiama teisė naudoti paliekamus vieno mėnesio išlaidų dydžio pereinamuosius 2019 metų lėšų likučius, esančius Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, atstovybėms prie tarptautinių organizacijų, specialiųjų misijų sąskaitose užsienio kredito įstaigose ar pas atskaitingus asmenis;

2) skirta papildomų lėšų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo;

3) atliktas asignavimų perskirstymas tarp įgyvendinamų programų (LRV 2020-12-02 nutarimas Nr. 1348): 576,0 tūkst. eurų iš 02.001 programos perkelta į 03.001 programą. Lėšos skirtos užtikrinti sklandų ir veiksmingą diplomatinę tarnybų veiklą.

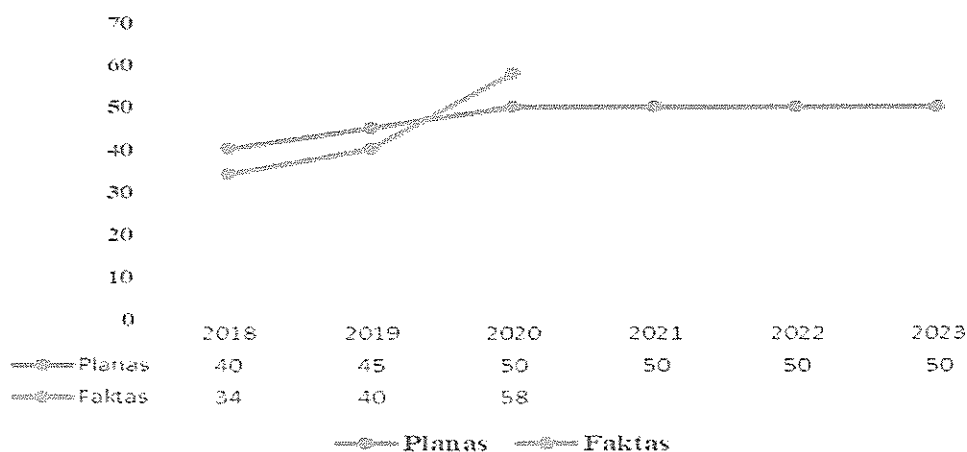
Vienas iš pagrindinių URM veiklą užtikrinančių ir rezultatus generuojančių išteklių – ministerijoje ir diplomatinėse atstovybėse dirbantys asmenys. Tai matyti ir iš finansinių duomenų: 56 proc. (48,4 mln. eurų) URM 2020 m. biudžeto buvo skiriama darbuotojų socialinėms reikmėms, t. y. darbo užmokesčiui, darbdavio mokamiems socialiniams mokesčiams, užsienyje dirbantiems darbuotojams išlaikyti ir su tuo susijusioms išlaidoms.

Dėl diplomatinės tarnybos specifikos prie visų URM kompetencijai priskirtų veiklų įgyvendinimo ir vertinimo kriterijų pasiekimo prisideda Lietuvos diplomatinėms atstovybėms užsienyje veikla (išlaidų išlaidos sudaro 62,8 proc. (53,9 mln. eurų) bendrojo biudžeto), dalyvavimas tarptautinių organizacijų ir institucijų bei vystomojo bendradarbiavimo veikloje (12,3 proc. (10,5 mln. eurų) bendrojo biudžeto).

Apie 2,7 proc. (2,3 mln. eurų) lėšų skiriama produkto lygmens kriterijams pasiekti: vizitų, susitikimų, konsultacijų, renginių organizavimui ir dalyvavimui juose, tikslinių projektų inicijavimui ir jų vykdymui.

2-OJO STRATEGINIO TIKSLO PASIEKIMO VERTINIMO KRITERIJUS

3 grafikas. Lietuvos gyventojų dalis, mananti, kad Lietuvos interesų tarptautinėje bendruomenėje įgyvendinimas yra užtikrinamas, proc. (E-03-01 kriterijus)

Šaltinis: 2019 metais Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ atlikta gyventojų nuomonės apklausa

Palyginti su 2019 m., gyventojų, manančių, kad Lietuvos interesų tarptautinėje bendruomenėje įgyvendinimas yra užtikrinamas, dalis 2020 m. gerokai padidėjo ir sudarė 58 proc. Atkreiptinas dėmesys, kad sumažėjo neturinčiųjų nuomonės šiuo klausimu (2019 m. – 23 proc., 2020 m. – 14 proc.). Tokį pokytį galima paaiškinti tinkamu valstybės dėmesiu, skiriamu Lietuvos interesų atstovavimui įvairiuose tarptautiniuose formatuose. Kita vertus, svarbu tai, kad 2020 m. buvo pakeista apklausos metodika, dėl to, palyginti su 2019 m. apklausa, rezultatų skirtumas didesnis.

Sudarydami sąlygas veiksmingam diplomatinės tarnybos funkcionavimui, URM administracijos padaliniai įgyvendino personalo politiką, užtikrino optimalią ministerijos ir Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybių struktūrą ir veiklą, tobulino darbuotojų kvalifikaciją, vykdė vidaus auditą ir kontrolę, užtikrino tinkamą užsienio politikos įgyvendinimo teisinį pagrindą, veiksmingą valstybinio ir diplomatinio protokolo veiklą, tinkamą pajamų administravimą, materialinį aprūpinimą, finansinį ir ūkinį aptarnavimą, plėtojo informaciniams technologijoms reikalingą infrastruktūrą, įgyvendino investicinius projektus.

Turėdama tikslą stiprinti diplomatinę tarnybą, didinti jos efektyvumą, lankstumą ir patrauklumą, URM parengė Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo projektą, kuris šiuo metu svarstomas Seime. Projekte siūlomi Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimai, skirti užtikrinti sklandesnę diplomatų rotaciją, lygiaverčių pareigų ministerijoje ir Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse balansą, nuoseklesnės diplomatų karjeros galimybes, Diplomatu atestacinės komisijos profesionalumą, suderinti įstatymo nuostatas su kitais Lietuvos Respublikos įstatymais ir Konstitucinio Teismo doktrina.

Vadovaudamasi teisėkūros sistemiškumo principu ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėmis, ministerija sistemiškai peržiūrėjo užsienio reikalų ministrui pavestas valdymo sritis ir ministerijai priskirtas funkcijas bei parengė atitinkamų teisės aktų projektus. Priėmus šiuos teisės aktus konkretizuotos užsienio reikalų ministrui pavestos valdymo sritys ir ministerijos funkcijos, įtvirtinta nauja svarbi ministro valdymo sritis ir ministerijos funkcija – komunikacija tarptautinei bendruomenei, viešoji ir kultūrinė diplomatija. URM vykdyta kultūros ir meno specialistų, pagal sutartis teikiančių paslaugas užsienio lietuvių organizacijoms ir kultūros įstaigoms, darbo organizavimo funkcija nuo 2020 m. liepos 1 d. perduota Kultūros ministerijai.

Pertvarkant diplomatinė atstovybių tinklą, 2020 m. ir toliau buvo siekiama įvairiuose pasaulio regionuose plėsti atstovavimą Lietuvai, prisitaikyti prie globalių politinių ir ekonominių pokyčių pasaulyje, užtikrinti Lietuvos Respublikos interesų įgyvendinimą užsienyje. 2020 m. lapkričio mėn. įsteigus Lietuvos Respublikos atstovybę Australijoje, bus intensyviau plėtojami politiniai ir ekonominiai santykiai, ypatingą dėmesį skiriant galias tradicijas turinčiai gausiai (per 13 tūkst.) Australijos lietuvių bendruomenei.

Atlikusi ekonomines funkcijas atliekančių specialiųjų atašė ir diplomatų tinklo struktūros ir aprėpties analizę bei įvertinusi COVID-19 pandemijos sukeltus sunkumus, 2020 m. Vyriausybės strateginių projektų portfelio komisija patvirtino projekto „Diplomatinio atstovavimo tinkle efektyvumo didinimas“ antrąjį etapą ir užtikrino projekto tęstinumą.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymą, 2020 m. į ES institucijas ir misijas, NATO padalinius, ESBO, Jungtines Tautas, Europos kovos su mišriomis grėsmėmis kompetencijos centrą Helsinkyje ir kt. buvo deleguoti 82 asmenys. Dėl COVID-19 pandemijos ESBO rinkimų stebėjimo misijos nebuvo rengiamos arba buvo labai mažos apimties, taigi į jas Lietuva 2020 m. delegavo tik 4 asmenis.

Konsulinių funkcijų atlikimo prasme 2020 m. buvo itin sudėtingi. Prasidėjusi pasaulinė COVID-19 pandemija labai paveikė Lietuvos Respublikos diplomatinį atstovybių ir konsulinių įstaigų konsulinę veiklą. Dėl pandemijos buvo iš dalies ar visiškai sustabdytas konsulinių funkcijų atlikimas, išskyrus būtinąją konsulinę pagalbą. Dėl šių priežasčių 2020 m. buvo atlikta 65 proc. mažiau konsulinių veiksmų nei 2019-aisiais.

2020 m. įdiegtas konsulinių paslaugų teikimo Lietuvos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose standartas. Pagal konsulinį standartą mokėsi 182 ministerijos ir diplomatinį atstovybių darbuotojai. Gerinant asmenų aptarnavimo kokybę ir informacijos prieinamumą, įgyvendintas skambučių centro Lietuvos Respublikos atstovybėse Jungtinėje Karalystėje, Airijoje, Vokietijoje ir Užsienio reikalų ministerijos Konsuliniame departamente įdiegimas. Minėtasis centras užtikrina patikimą, lankstų asmenų informavimą telefonu, leidžia per trumpą laiką sutelkti būtinus išteklius padidėjusiam užklausų srautui valdyti.

Reaguojant į dėl „Brexit'o“ ir COVID-19 pandemijos smarkiai padidėjusį konsulinių paslaugų poreikį, Vyriausybės nutarimu ambasada Londone leista pasitelkti išorės paslaugų teikėją. 2020 m. atlikus viešąjį pirkimą buvo pasirašyta sutartis su „VF Services (UK) Ltd.“, šiai įmonei iki 2022 m. gruodžio 31 d. pavesta priimti prašymus dėl asmens tapatybės ir kelionės dokumentų pakeitimo ar išdavimo Jungtinėje Karalystėje.

2020 m. ministerijos veiklos efektyvumas buvo užtikrinamas:

Finansų valdymo ir apskaitos srityje: inicijuotas ir įvykdytas diplomatinį atstovybių operacijų įrašų integravimo į Finansų valdymo ir apskaitos informacinę sistemą (FVAIS) procesas. Nuo 2020 m. gegužės dirbama pagal vadinamąjį „vieno mygtuko paspaudimo principą“. Kartu įdiegta ir daugiau funkcijų, kurios lengvina ir greitina darbą, leidžia naudotis tikslesniais tiekėjų apskaitos duomenimis. Finansų valdymo funkcijos konsoliduotos Šveicarijoje, Prancūzijoje, Niujorke, Italijoje (13 proc. visų atstovybių).

Informacinių technologijų srityje: atnaujintos 182 darbo vietos. Ne mažiau kaip 85 proc. darbo vietų yra įrengti naujesni nei 5 metų kompiuteriai. Įdiegtas nuotoliniam darbui reikalingas funkcionalumas. Įgyvendinami VSF, URMIS informacinių sistemų modernizavimo projektai.

Personalo valdymo srityje: vadovaujantis 2020 m. balandžio 22 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 425 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. nutarimo Nr. 126 „Dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų atlikimo centralizuotai“ pakeitimo“, ataskaitos dėl URM personalo valdymo ir administravimo funkcijų konsolidavimo galimybių ir turinio rengimas atidėtas, nustatčius naujas centralizavimo sąlygas. Iki 2022 m. balandžio 30 d. pavesta Finansų ministerijai kartu su URM atlikti ministerijos personalo administravimo funkcijų, kurios būtų atliekamos centralizuotai, vertinimą.

Turto valdymo srityje: surinkta ir apibendrinta informacija apie Užsienio reikalų ministerijai patikėjimo teise priklausančių Lietuvos Respublikos diplomatinį atstovybių patalpų tinkamumą atlikti diplomatinės ir konsulines funkcijas.

2020 m. pradėtas ir užbaigtas investicijų projektas – Lietuvos nuolatinei atstovybei Europos Sąjungoje skirtos pastato dalies įsigijimas Briuselyje, užbaigta Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Baltarusijos Respublikoje pastato statyba, taip pat pradėtas įgyvendinti investicijų projektas – pastato Lietuvos Respublikos ambasada Danijos Karalystėje įsigijimas ir

pritaikymas ambasados veiklai: planuojama atnaujinti ir išplėsti reprezentacines erdves, įrengti Šengeno reikalavimus atitinkanti konsulinį skyrių. 2021–2022 m. įsigytas pastatas bus pritaikytas ambasados veiklai.

2020 m. skirta lėšų ir nuosavybės teise valdomų pastatų būklei pagerinti: Lietuvos nuolatinės atstovybės ES, Vašingtone, Vokietijoje, Danijoje, Varšuvoje, Moldovoje, GK Niujorke, Ukrainoje, Latvijoje, Estijoje, Jungtinėje Karalystėje, Prancūzijoje ir kt.

Dokumentų valdymo srityje: 2020 m. ministerija dažniau naudojosi kvalifikuotu elektroniniu parašu – parengė 3 845 dokumentus pagal ADOC specifikaciją (2019 m. – 2 169 dok.). Be to, ministerija įstaigos vidiniams trumpai saugomiems dokumentams pasirašyti naudojosi elektroniniu parašu, kuris nėra kvalifikuotas elektroninis parašas (DVS parašu). 2020 m. šiuo parašu buvo pasirašyti 9 686 dokumentai.

Kitose bendrosios veiklos srityse: turint tikslą padidinti veiklos efektyvumą ir pagerinti kokybę, ministerijoje buvo pradėtas diegti projektinis valdymas. 2020 m. gegužės mėn. su Lietuvos respublikos Vyriausybės kanceliarija buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis, pagal kurią ministerija įsipareigojo įsidiesti ir taikyti projektinio valdymo principus. Šiuo pagrindu buvo įsteigta URM projektų portfelio komisija, kurios tikslas – koordinuoti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro valdymo srities projektų portfelį taip, kad būtų užtikrintas sėkmingas užsienio reikalų ministro valdymo srities strateginių tikslų ir veiklos prioritetų įgyvendinimas. 2020 m. gruodžio mėn. buvo pakeistas URM darbo reglamentas, kuriuo ministerijoje įteisintas projektinis valdymas.

II SKYRIUS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

5.3. Kryptis. Pilietiškumo ugdymas, pilietinių galių ir žmogaus teisių apsaugos stiprinimas

5.3.1. Pilietinio ir tautinio ugdymo atnaujinimas, pilietinio įgalinimo ir politinio gyventojų aktyvumo bei bendruomeniškumo stiprinimas, įtraukiant nevyriausybinės organizacijas

XVII Vyriausybės programos įgyvendinimo laikotarpiu buvo įvykdytas projektas „Lietuvos ES politikos veiksmingumo didinimas“, kurio metu parengta Lietuvos narystės ES komunikacijos metodika, sukurtas komunikatorių tinklas, jo atstovams surengti mokymai. Buvo organizuoti vieši renginiai: kasmetinė Europos dienos šventė, „Quo vadis? Europa“, konferencijų ciklas bei piliečių konsultacijos „Mano Europa“. URM iniciatyva parengtos publikacijos apie Lietuvos narystę ES. Išleista knyga „Lietuvos narystė Europos Sąjungoje. Atskaitos taškai ir judėjimo kryptys“, straipsnių ciklai „mES15“ bei straipsniai jaunimui apie ES, platinti didžiausiuose Lietuvoje naujienų portaluose. Sėkmę informuoti visuomenę užtikrino sukurtas Lietuvos ES narystės aktualijų portalas manoeuropa.lt. 2017-2020 m. periodu buvo surengtos 4 nevyriausybinių ir valstybinių sektorių atstovų viešos diskusijos. Daug dėmesio skirta moksleivių švietimui – organizuoti debatai, konkursai, žaidimai, skatinantys domėtis Lietuvos naryste ES, kasmet buvo vykdoma plataus dėmesio sulaukusi iniciatyva „Atgal į mokyklą“, kurios metu daugiau kaip 80 URM diplomatų ir kitų institucijų atstovų vedė pamokas apie ES įvairaus amžiaus moksleiviams iš skirtingų Lietuvos regionų. Buvo atnaujinta mokymo metodika „Pažink Europą“, bei parengti nuotoliniai metodiniai kvalifikacijos kėlimo mokymai pedagogams, skirti skirtingų disciplinų mokytojams tobulinti kompetenciją, susijusią su švietimu apie ES.

5.3.3. Lietuvių užsienyje ir užsienio lietuvių ryšių su Lietuva stiprinimas

Parengtas ir pateiktas sėkmingą karjerą padariusių ir tarptautinį pripažinimą pelniusių diasporos atstovų sąrašas, pateikti pasiūlymai dėl diasporos ekspertų ir ministerijų konsultacijų schemas; organizuoti Globalios Lietuvos seminarai pilietiškumo skatinimo tema. 2020 m. Seimo rinkimuos pirmą kartą buvo balsuojama Pasaulio lietuvių rinkimų apygardoje. I ture užsienyje balsuoti registravosi 43503 Lietuvos piliečiai, dvigubai daugiau nei 2016 m. Prasidėjus COVID-19 pandemijai URM inicijavo užsienio lietuvių, galinčių padėti užsienyje užstrigusiems ir savarankiškai negalintiems grįžti, lietuviams, duomenų bazės sukūrimą. Į kvietimą atsiliepė virš 200 lietuvių, gyvenančių 40 užsienio šalių.

5.4. Kryptis. Viešojo saugumo stiprinimas ir bausmių vykdymo sistemos modernizavimas

5.4.4. Integruotos krizių valdymo ir hibridinių grėsmių užkardymo sistemos sukūrimas

Prie Vilniuje veikiančio NATO Energetinio saugumo kompetencijos centro prisijungė JAV ir Vokietija. Į NATO CMX17, CMX19 ir CMX21 pratybų scenarijus įtraukti Lietuvos pasiūlymai, susiję su hibridinėmis grėsmėmis (įskaitant potencialios Astravo AE avarijos grėsmę). NATO vadovų susitikime Briuselyje buvo pritarta kovos su hibridinėmis grėsmėmis komandų (Counter Hybrid Support Teams – CHST) įkūrimui. Lietuva paskyrė 3 pareigūnus į CHST ir dalyvavo su CHST susijusiose pratybose. Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis kompetencijos centro ir 3 NATO kompetencijų centrų parengta studija „Branduolinė energetika ir hibridinės grėsmės esamoje saugumo aplinkoje“, kurios išvados dėl Astravo AE hibridinių grėsmių panaudotos aktualizuojant Astravo AE grėsmes bei pristatant šią temą užsienyje. Sustiprinta komunikacija, siekiant atkreipti tarptautinės bendruomenės dėmesį į Rusijos geopolitinių interesų įgyvendinimo per branduolinės energetikos projektus užsienyje, tame tarpe ir Baltarusijoje, bei

kitur ES kaimynystėje, problematiką. Buvo dirbama su Helsinkio hibridinių grėsmių kompetencijų centru, užtikrintas Lietuvos atstovo dalyvavimas centro veikloje, taip pat aktyviai dalyvauta Tarybos horizontaliosios darbo grupės atsparumui stiprinti ir kovai su hibridinėmis grėsmėmis veikoje. Dalyvaujama (iki gruodžio 4 d.) EU Integrated Resolve 2020 pratybose, kurių tikslas - pagerinti ES gebėjimą reaguoti į išorinius konfliktus ir krizes hibridinės grėsmės aplinkoje.

5.5. Kryptis. Valstybės interesų įgyvendinimo tarptautinėje bendruomenėje užtikrinimas

5.5.1.. Strateginių santykių su JAV, Vokietija, Prancūzija ir Jungtine Karalyste stiprinimas ir plėtra

JAV ir Lietuvos santykiai pasižymėjo dideliu intensyvumu. Surengta kelios dešimtys aukšto lygio susitikimų ir vizitų, stiprinant parlamentinio bendradarbiavimo dimensiją. Lietuva su JAV Energetikos departamentu sustiprino bendradarbiavimą energetikos srityje. 2020 m. rugsėjo 16-18 d. Vašingtone pasirašytas memorandumas dėl 5G tinklo. Nepaisant su COVID-19 susijusių apribojimų - išsaugotas nuolatinis dialogas ir tarpusavio pozicijų palaikymas, ypač aktualiu Baltarusijos klausimu, taip pat kovos su terorizmu srityse, dėl sankcijų Rusijai ir Baltarusijai. Pasiiektas sutarimas su JAV Europos politikos analizės centru (CEPA) inicijuoti trišalio (JAV, Lenkijos ir Lietuvos) saugumo politikos dialogo projektą, kuriame dalyvautų JAV, Lenkijos ir Lietuvos vyriausybių ir ginkluotųjų pajėgų atstovai, tyrimo centrų ekspertai, kiti analitikai. Kasmet reguliariai organizuoti JAV žurnalistų vizitai į Lietuvą. Vizitų metu žurnalistai supažindinti su NATO, saugumo, energetikos, hibridinių grėsmių, ekonomikos tematika. 2017-2020 m. laikotarpyje suintensyvėjo dvišalis Lietuvos ir Kanados bendradarbiavimas. Pažymėtinas aktyvus Kanados įsitraukimas užtikrinant saugumą Baltijos jūros regione. Glaudus bendradarbiavimas rengiant Ukrainos reformų konferenciją, telkiant tarptautinės bendruomenės dėmesį ir paramą Ukrainos reformų siekiams.

Su Vokietija pavyko pasiekti istoriškai patį aktyviausią bendradarbiavimą: palaikomas politinių lyderių intensyvus dialogas, demonstruojama Vokietijos lyderystė užtikrinant mūsų regiono saugumą, pritrauktos kaip niekada anksčiau svarbios vokiečių investicijos. Toks dialogas Lietuvai ypač svarbus iš ES pasitraukus Jungtinei Karalystei (JK).

Prancūzija - kitas svarbus Lietuvos sąjungininkas, kurio įtaka ES taip pat išauga po JK pasitraukimo iš ES. 2020 m. rugsėjo mėn. surengtas Prancūzijos Prezidento E. Macron oficialus vizitas, kurio metu pasirašytas strateginės partnerystės planas.

Dienotvarkė su JK, prasidėjus Brexit procesui, nebuvo labai intensyvi. Esame suinteresuoti dvišalių santykių stiprinimu, prioritetas - Lietuvos piliečių teisės ir socialinės garantijos po JK išstojimo iš ES. Glaudus bendradarbiavimas turėtų tęstis ir daugiašaliuose formatuose.

5.5.2. 2016 m. liepos 8–9 d. NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime Varšuvoje priimtų sprendimų visišką įgyvendinimą ir tęstinumą užtikrinimas

NATO valstybių ir vyriausybių vadovų ir ministrų susitikimų dokumentuose išlaikytas dėmesys pagrindinėms Aljanso užduotims. Susitikimuose priimti sprendimai dėl tolesnės NATO adaptacijos, atgrasymo ir gynybos bei parengties stiprinimo, priešakinių pajėgų Baltijos šalyse bei Lenkijoje pastiprinimo ir Baltijos oro gynybos poreikio, naštos pasidalinimo, pajėgumų užpildymo, NATO vadaviečių struktūros atnaujinimo, kovos su hibridinėmis ir kibernetinėmis grėsmėmis stiprinimo. Išlaikyta NATO politika Rusijos atžvilgiu. NATO sąjungininkės išlaikė įsipareigojimą transatlantinės vienybės stiprinimui. NATO-ES bendradarbiavimo darbotvarkėje kaip vieni iš prioritetų įvardinti karinio mobilumo stiprinimas, bendra kova prieš propagandą, dezinformaciją ir hibridines grėsmes. Pavyko pagilinti NATO bendradarbiavimą su Ukraina ir Sakartvelu (reguliariai rengti aukšto lygio susitikimai, Ukrainai suteiktas sustiprintų galimybių partnerio statusas, tęsiamas

NATO paramos Ukrainai ir Sakartvelui paketų įgyvendinimas). Išlaikytas NATO dėmesys energetiniam saugumui.

5.5.4. Lietuvos strateginių interesų užtikrinimas priimant ES sprendimus Lietuvai prioritetinėse srityse

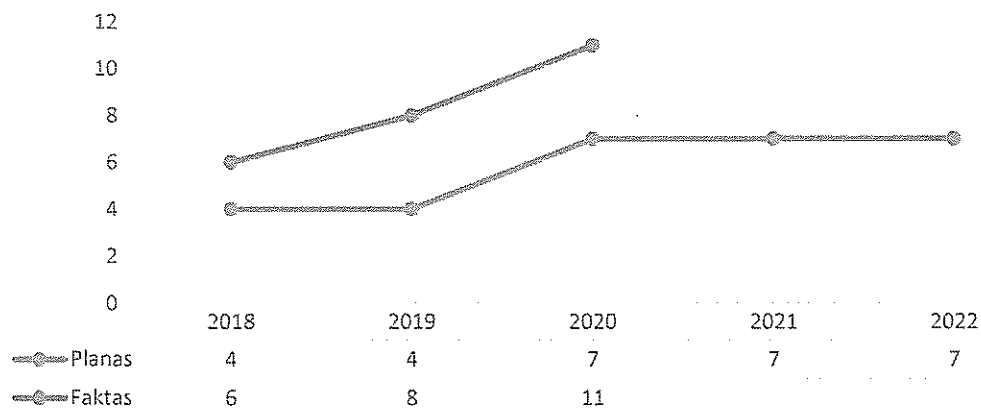
Derybos dėl 2021-2027 m. ES daugiamečių finansinės programos prasidėjo 2018 m. Derybas sunkino BREXIT, taip pat nauji prioritetai - klimatas, saugumas, migracija. Jas dar labiau komplikavo COVID-19 pandemija ir iškilusi būtinybė užtikrinti valstybių narių atsigavimą ir didesnę atsparumą ilguoju laikotarpiu. Nors paskutinis derybų etapas buvo rekordiškai ilgas, tačiau pasiektas istorinis sutarimas – 1,8 trl. EUR dydžio finansinių priemonių paketas (Daugiametė finansinė programa ir Europos ekonomikos gaivinimo priemonė). Atspindėti Lietuvos prioritetai: užtikrinamas finansavimas sutartiniams įsipareigojimams (Ignalinos AE uždarymui ir Kaliningrado specialiajai tranzito schemai), didesnis nei pradiname Europos Komisijos pasiūlyme finansavimas Sanglaudos politikai (atsižvelgiama į depopuliacijos kriterijų), spartesnė tiesioginių išmokų ūkininkams konvergencija, papildomas finansavimas stambiems tarpvalstybiniais infrastruktūros projektams (Rail Baltica). Derybose pavyko užtikrinti, kad vienam iš Lietuvos strateginių prioritetų – kariniam mobilumui – būtų skirta 1,5 mlrd. EUR.

Klimato kaita. Vienas svarbiausių įvykių - 2019 m. gruodžio 12-13 d. Europos Vadovų Tarybos sutarimas iki 2050 m. siekti klimatui neutralios ekonomikos bei po šio susitarimo sekęs Europos žaliasis kursas, kuris skambiai pavadintas naująja Europos Sąjungos augimo strategija. Siekiant veiksmingesnio ES Baltijos jūros regiono strategijos (BJRS) įgyvendinimo, buvo atnaujintas ES BJRS veiksmų planas. Pažymėtina, kad bus užtikrintas didesnis ES BJRS matomumas, institucinė atmintis, kadangi bus kuriama administracinę pagalbą nacionaliniams koordinatoriams teiksianti struktūra.

5.5.5. Lietuvos interesus atitinkančių ES ir tarptautinių organizacijų sprendimų ir rekomendacijų dėl Baltarusijos Astravo atominės elektrinės branduolinės saugos ir aplinkosaugos priėmimas

Dirbant tarptautinėse organizacijose Lietuvos pastangos buvo koncentruojamos į Astravo AE saugos problemų viešinimą ir spaudimą Baltarusijai per tarptautines organizacijas bei palaikymo Lietuvos pozicijoms sutelkimą. Tai prisidėjo prie Astravo AE paleidimo laiko vėlinimo, užtikrino tarptautinį dėmesį problemai, tarptautinio lygmens dokumentuose buvo įtrauktos svarbios nuostatos dėl Astravo AE, o Baltarusija priversta skirti daugiau dėmesio branduolinės saugos klausimams, kviešti tarptautinių ekspertų misijas. Astravo AE problematika buvo keliami daugumoje aukščiausio politinio ir diplomatinio lygio susitikimų. Daug dėmesio buvo skirta paramos telkimui ES šalyse bei kalbant su JAV. Vieni ryškiausių šio laikotarpio pasiekimų – 2019 m. Ženevoje vykusiame Espo konvencijos šalių susitikime 30 šalių (visa ES, taip pat Albanija ir Juodkalnija) palaikius sprendimą, kad parinkdama statybų aikštelę Astravo AE statyboms Baltarusija pažeidė tris Espo konvencijos straipsnius; 2017 m. Orhuso konvencijos (dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus aplinkosaugos klausimais) šalių susitikimas pripažino, kad Baltarusija nesudarė galimybių visuomenei efektyviai dalyvauti priimant sprendimus dėl Astravo AE, nes Baltarusijoje nėra tam sudarytų sąlygų. Taip pat buvo atliktas didelis darbas rengiantis 2020 m. kovą turėjusiai vykti Branduolinės saugos konvencijai, Baltarusijai šalys narės suformulavo 239 klausimus dėl AE branduolinės saugos, tačiau dėl pandemijos BSK susitikimas buvo nukeltas metams.

4 grafikas. *Tarptautinių konvencijų šalių sprendimų ir rekomendacijų, atitinkančių Lietuvos interesus, skaičius (kaupiamasis principas) (5.5.5. Darbo rodiklis)*

Šaltinis: Užsienio reikalų ministerijos duomenys

5.5.7. Santykių su Baltijos ir Šiaurės Europos valstybėmis, siekiant geresnės regiono integracijos ir regiono prekės ženklo įtvirtinimo tarptautiniu lygiu, plėtra

Lietuva pirmininkauja Baltijos jūros valstybių tarybai (BJVT) nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2021 m. birželio 30 d. Pirmininkavimo prioritetai buvo suderinti su Vyriausybės institucijomis, jaunimo organizacijomis, NVO, profesinių sąjungų organizacijomis: daugiau dėmesio skirti tvariam vystymuisi, ypač žaliosios pramonės plėtros srityje, ekologiškam ir jūrų turizmui, civilinei saugai regione bei kovai su prekyba žmonėmis, išnaudojamais nelegaliam darbui ir smurto prieš vaikus prevencijai. Planuojama parengti naują Vilniaus deklaraciją "Baltijos jūros regiono vizija iki 2030 m.", kuri bus pateikta aukšto lygio susitikimui pirmininkavimo pabaigoje.

2020 m. Taline įvyko Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos užsienio reikalų ministrų susitikimas, skirtas aptarti atsaką į COVID-19 pandemiją ir su viruso plitimu susijusių priemonių švelninimo žingsnius. Susitarta koordinuoti bendrą asmenų judėjimo erdvę („Baltijos burbulą“). Lietuva, Latvija ir Estija išliko svarbiausiais partnerėmis užsienio politikos, saugumo ir gynybos, prekybos, kultūros, švietimo ir mokslo srityse. Bendrai koordinuojamos pozicijos ES, ieškomi bendri sprendimai atsakant į šiuolaikinius iššūkius.

5.5.8. Pozityvus bendradarbiavimo su Lenkija darbotvarkės formavimas, atsižvelgiant į bendrus saugumo ir ekonominius interesus

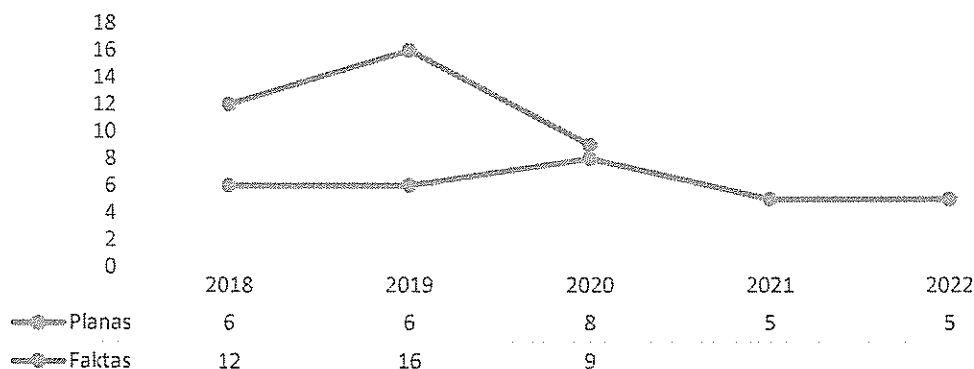
Nuo 2017 m. atnaujinti aukščiausio lygmens politiniai kontaktai sukūrė sąlygas intensyviai bendradarbiavimui energetikos, transporto, ekonominių ir prekybinių ryšių srityse. Nusistovėjo intensyvus konsultacijų ir susitikimų saugumo, gynybos ir europinės darbotvarkės klausimais grafikas. Toliau įgyvendinami infrastruktūriniai projektai (Rail ir Via Baltica, Rengės ruožo atstatymas). Energetikos srityje pagal planą statomas GIPL, vyksta pasirengimas praktiniam Baltijos elektros tinklų sinchronizavimui su kontinentinės Europos tinklais per Lenkiją: Baltijos valstybių ir Lenkijos elektros perdavimo bendrovės pateikė bendrą 1,2 mlrd. eurų paraišką Europos Komisijai antrajam projekto etapui finansuoti, Litgrid ir PSE pasirašė bendradarbiavimo sutartį dėl jūrinio elektros kabelio „Harmony link“ tiesimo. Vyksta nuolatinis Lietuvos ir Lenkijos švietimo ekspertų dialogas dėl tautinių mažumų švietimo sąlygų gerinimo abiejose šalyse, keičiamasi pasiūlymais dėl rekomendacijų parengimo. 2019 m. Lietuvos ir Lenkijos švietimo ministrai pasirašė Tautinių mažumų švietimo sąlygų gerinimo deklaraciją. Lietuva ir Lenkija daug dėmesio skiria bendrai Strateginei komunikacijai ir priemonėms skirtoms atsispirti istorinei Rusijos propagandai ir istoriniam revanšizmui.

2020 m. įvykęs pirmasis bendras Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės posėdis gali būti laikomas nauju dviejų valstybių santykių raidos puslapiu. Tikimasi, kad ateityje tokie susitikimai vyks reguliariai. Per ketverius metus dvišalius santykius su Lenkija pavyko pakelti į aukšto

intensyvumo ir tarpusavio supratimo lygmenį. Tikslas – ir ateityje išlaikyti strateginių santykių dvasią atitinkanti ir į konkrečius rezultatus orientuotą bendradarbiavimą.

5 grafikas. Aukšto lygio susitikimų su Lenkijos atstovais skaičius per metus (5.5.8. Darbo rodiklis)

Šaltinis: Užsienio reikalų ministerijos duomenys

Net ir COVID-19 karantino sąlygomis su kaimynine Lenkija palaikyti intensyvūs dvišaliai ryšiai: Prezidentai, Premjerai, užsienio reikalų ministrai derino pozicijas dėl kovos priemonių su pandemija, vakcinų įsigijimo. Įvyko Ministrų Pirmininkų vadovaujamas ministrų kabinetų susitikimas.

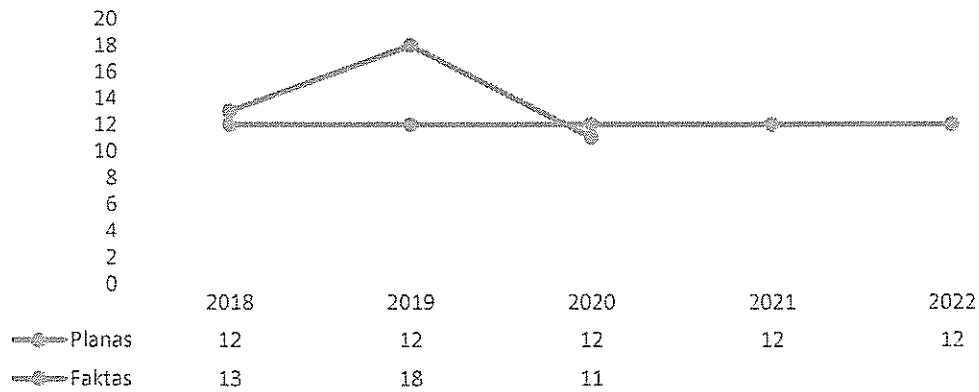
5.5.9. Demokratinėmis vertybėmis grįstos ir nacionalinio saugumo interesus atitinkančios Rytų kaimynystės politikos plėtojimas

Lietuva aktyviai dalyvavo aptariant RP klausimą ES Užsienio reikalų taryboje, ES valstybių narių bei RP šalių užsienio reikalų ministrų susitikimuose, rengė ekspertinius darbo grupių susitikimus (BSGP, energetikos, transporto, jaunimo, savivaldos, tarptautinio tarptinklinio ryšio klausimais).

Lietuvai raginant apibrėžti strateginius RP politikos tikslus po 2020 m., ES institucijos vykdė struktūruotas konsultacijas (URM koordinavo rengiant ir 2019 m. spalį pateikė bendrą Lietuvos poziciją), ES valstybių narių, Rytų partnerių, NVO ir kt. indėlių pagrindu EIVT/EK parengė bei paskelbė Bendrą komunikatą ir pasiūlė ilgalaikių tikslų kryptis. Po intensyvių derybų 2020 m. gegužės 11 d. buvo patvirtintos ES Tarybos išvados dėl RP politikos po 2020 m. Lietuvos pastangomis į Išvadas įtrauktas ES įsipareigojimas partnerių suverenitetui ir teritoriniam vientisumui, įsipareigojimas dėl finansinės ir ekspertinės paramos, atstatyta nuoroda į aukščiausius branduolinio saugumo standartus, patvirtintos Rytų partnerių europinės aspiracijos ir europinis pasirinkimas.

Lietuvos ir bendraminčių pastangomis ES institucijos sutiko organizuoti ES valstybių narių ir RP šalių užsienio reikalų ministrų ir, vėliau, pilnos sudėties tų šalių lyderių (birželio 18 d.) vaizdo konferenciją, kurios metu patvirtinta, kad 2021 m. kovo mėn. vyks fizinis RP Viršūnių susitikimas, sutarta, kad jo metu bus patvirtinta Bendroji deklaracija. Lietuva nuosekliai rėmė ir remia strategiškesnės, ambicingesnės ir motyvuojančios RP politikos siekį, stipresnę ES išitraukimą regione ir glaudesnę bendradarbiavimą su Rytų partneriais (ypač su asociacijos susitarimus pasirašiusiomis Moldovos, Sakartvelu ir Ukraina).

6 grafikas. Aukšto lygio susitikimų su Rytų partnerystės šalių atstovais skaičius per metus (5.5.9. Darbo rodiklis)

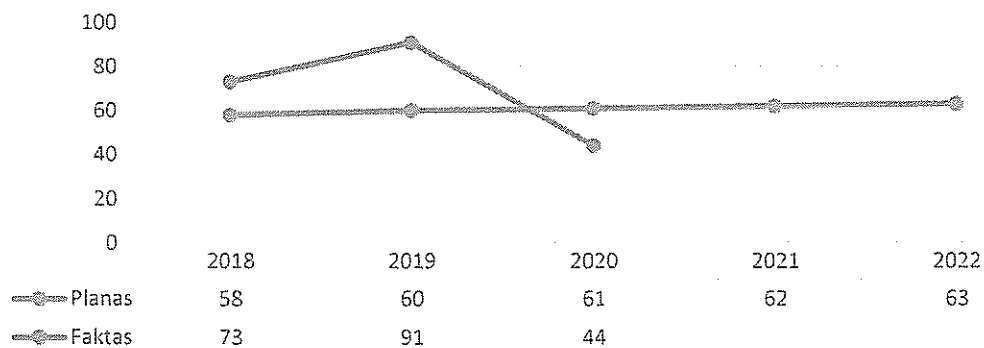

Šaltinis: Užsienio reikalų ministerijos duomenys

COVID-19 pandemija neigimai įtakojo fizinių susitikimų dinamiką. Buvo užtikrintas efektyvus veiksmų koordinavimas naudojantis video konferenciniu ir telefoniniu ryšiais.

Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programos lėšomis Ukrainoje įgyvendinta 14 projektų už 1,24 mln. eurų, didžiausias iš jų – Avdijivkos mokyklos rekonstrukcijos projektas. Moldovoje 2020 m. įgyvendinti 5 projektai, kuriems skirta 80 tūkst. eurų. Gruzijoje programos lėšomis įgyvendinti 4 projektai už 99 tūkst. eurų. Visi šie projektai prisidėjo ir toliau prisideda prie Ukrainos, Gruzijos ir Moldovos Asociacijos su ES susitarimų įgyvendinimo, administracinių ir institucinių gebėjimų stiprinimo, gero valdymo ir kovos su korupcija, teisės, transporto, švietimo ir sveikatos apsaugos reformų įgyvendinimo, ekonominio skatinimo ir naujų darbo vietų kūrimo regionuose. Stiprinama pilietinė visuomenė, siekiama lygių galimybių ir moterų teisių užtikrinimo, remiama žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas bei stiprinamas visuomenės atsparumas dezinformacijai.

7 grafikas. Rytų partnerystės šalims per URM vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programą skiriamos vystomojo bendradarbiavimo paramos dalis, tenkanti Sakartvelui, Moldovai, Ukrainai, proc. (5.5.9. Darbo rodiklis)

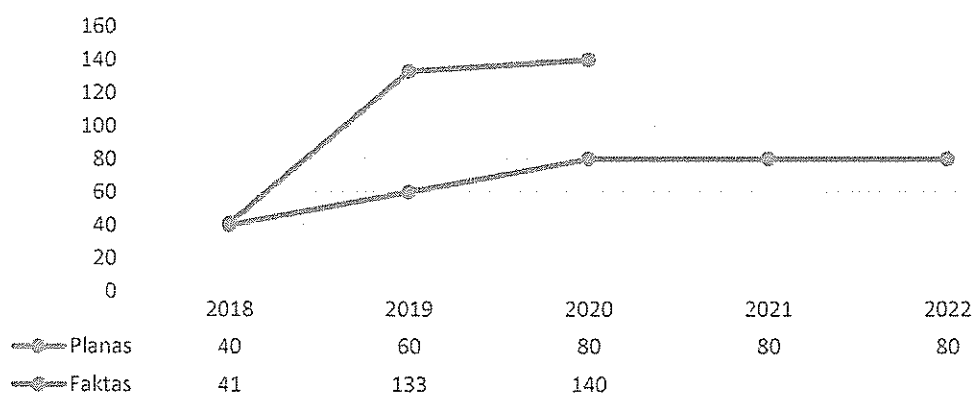
Šaltinis: Užsienio reikalų ministerijos duomenys

Dėl tarptautinėje erdvėje kilusių naujų iššūkių buvo skirtos papildomos lėšos iš LRV rezervo bei URM vidinių resursų, tačiau didesnė dalis lėšų buvo skirta Baltarusijai, Armėnijai bei kitoms šalims, kurios nėra įtrauktos į šį nustatytą kriterijų.

5.5.11. Lietuvos ekonominių ir prekybinių interesų gynimo efektyvinimas, įskaitant ekonominio atstovavimo užsienyje sistemos reformą

2017-2020 m. URM atstovai aktyviai gynė Lietuvos gamintojų interesus, siekiant apsaugoti nuo nesąžiningos trečiųjų šalių praktikos ir užtikrinti lygias konkurencines sąlygas Lietuvos verslui ES vidaus rinkoje. ES taikomi prekybos apsaugos instrumentai daugiausiai įtakos turi Lietuvos azotinių trąšų, dviračių, biodegalų, polietileno tereftalato (PET) granulių pramonės veiklai. Paskaičiuota, kad nauda, kurią gauna Lietuvos gamintojai dėl ES taikomų prekybos apsaugos instrumentų siekia apie 100 mln. eurų per metus. Pasinaudamos ES laisvosios prekybos susitarimų teikiamomis lengvatomis, Lietuvos įmonės sutaupė apie 40 mln. eurų maito mokesčių. Taip pat buvo aktyviai ginami Lietuvos verslo interesai trečiųjų šalių inicijuotose prekybos apsaugos tyrimuose, kurie nukreipti prieš lietuviškų prekių importą. Pažymėtina, kad siekiant Lietuvos verslui palankaus sprendimo, pavyko užtikrinti, kad Ukraina nenustatytų Lietuvos trąšų eksportą ribojančių priemonių, kurios galėjo neigiamai paveikti apie 70 mln. vertės trąšų eksporto per metus.

8 grafikas. Lietuvos įmonių pajamų didinimas naudojant prekybos politikos instrumentus, mln. EUR (kaupiamasis principas)(5.5.11. Darbo rodiklis)

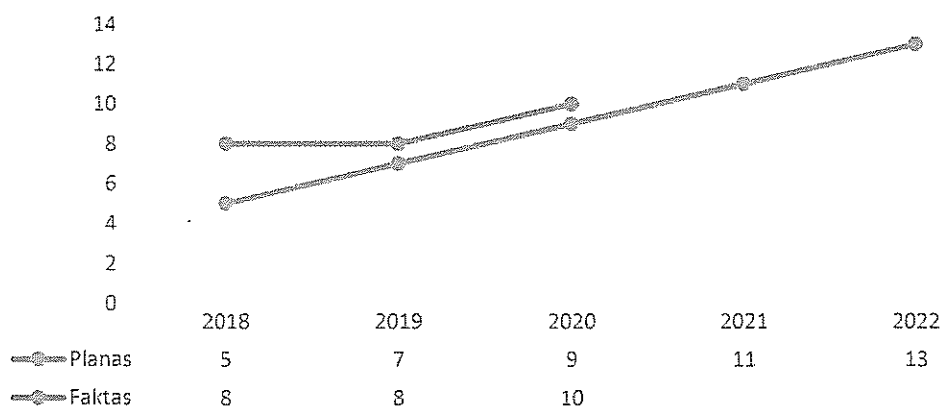

Šaltinis: Užsienio reikalų ministerijos duomenys

Siekiant įvykdyti Lietuvos Respublikos nacionalines procedūras, būtinas tarptautinėms sutartims įsigaliooti, Užsienio reikalų ministerijos teikimu 2020 metais buvo ratifikuoti Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Australijos bendrasis susitarimas, taip pat ratifikuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Turkijos Respublikos Vyriausybės susitarimas dėl abipusio investicijų skatinimo ir apsaugos, parengti ratifikavimui ES bei jos valstybių narių investicijų apsaugos susitarimai su Vietnamu ir Singapūru, strateginės partnerystės susitarimas su Japonija.

Siekiant užtikrinti Lietuvos teisinės tvarkos atitiktį ES teisei, Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu sudaryti susitarimai dėl ES valstybių narių tarpusavio investicijų skatinimo ir apsaugos susitarimų nutraukimo: 2020 m. gegužės 5 d. pasirašytas daugiašalis Susitarimas dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo; 2020 m. birželio – rugsėjo mėn. apsikeičiant notomis sudaryti dvišaliai susitarimai su Suomija ir Švedija dėl investicijų skatinimo ir apsaugos sutarčių su šiomis valstybėmis nutraukimo.

9 grafikas. Sudarytų tarptautinių susitarimų su potencialių rinkų valstybėmis skaičius (kaupiamasis principas)(5.5.11. Darbo rodiklis)

Šaltinis: Užsienio reikalų ministerijos duomenys

5.5.12. Lietuvos indėlio ir matomumo tarptautinėse ir regioninėse organizacijose didinimas stiprinant taiką, demokratiją ir saugumą, ginant žmogaus teises, užtikrinant darnų vystymąsi

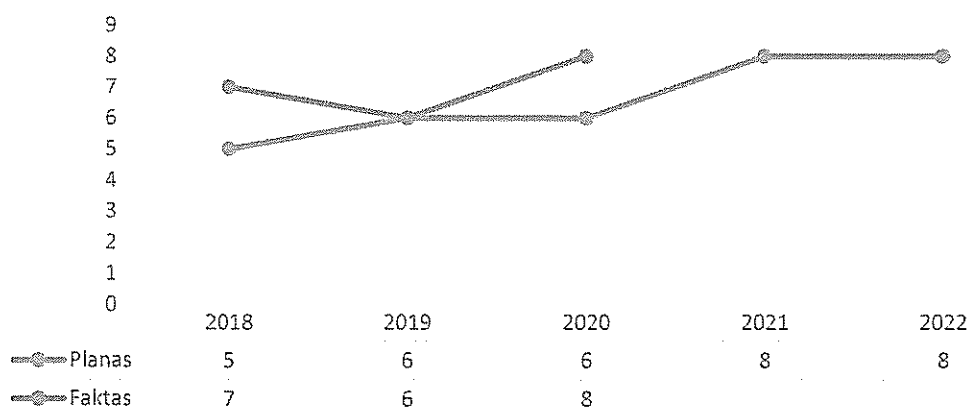
Po daugiau nei 35 metų pertraukos nuspręsta atnaujinti Sacharovo klausymus. 2019 m. Briuselyje Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES vykusioje diskusijoje pristatyti Sacharovo klausymai. Pagrindinės Sacharovo klausymų temos: žmogaus teisių užtikrinimas skaitmeninėje erdvėje, klimato kaitos politika bei lyčių lygybės problematika. Sacharovo klausymai, turėję įvykti 2020 m. gegužės 20-21 d., dėl COVID-19 pandemijos, perkelti į 2021 m.

Įgyvendinant žurnalistų saugumo prioritetą, 2020 m. keturios neformalios žurnalistų saugumo darbo grupės, veikiančios prie Jungtinių Tautų (Niujorke ir Ženevoje), prie UNESCO (Paryžiuje) bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (Vienoje), pirmą kartą išplatino bendrąjį pareiškimą. Pareiškimas, prie kurio rengimo reikšmingai prisidėjo ir Lietuva (žurnalistų saugumo draugų grupių Niujorke ir Vienoje ko-pirmininkė), skirtas atkreipti dėmesį į žiniasklaidos laisvės ir žurnalistų saugumo užtikrinimo svarbą kovoje su COVID-19 pandemija.

Įvykdytos suplanuotos rinkiminės kampanijos, pasiekti teigiami kampanijų vykdymo rezultatai. Lietuva išrinkta į JT vaikų fondo (UNICEF) Valdybą 2019-2021 m. laikotarpiui, JT lyčių lygybės ir moterų įgalinimo padalinio (UN Women) Vykdomąją tarybą 2020-2022 m. laikotarpiui, JT Pasaulio turizmo organizacijos Vykdomąją tarybą 2018-2022 m. laikotarpiui, Cheminio ginklo organizacijos (OPCW) Vykdomąją tarybą 2020-2022 m. laikotarpiui. Lietuvos atstovas prof. J. Ruškus perrinktas į JT Neįgaliųjų teisių komitetą 2019-2022 m. laikotarpiui. Finansų viceministrė Miglė Tuskienė išrinkta Europos Tarybos Vystymo banko Administracinės Tarybos pirmininke 2020-2023 m. laikotarpiui. Pradėta vykdyti numatyta rinkiminė kampanija Lietuvai kandidatuojančiai į JT Žmogaus teisių tarybą 2022–2024 m. laikotarpiui.

Šiuo laikotarpiu patvirtintos dvi naujos Lietuvos kandidatūros – į UNESCO Vykdomąją tarybą 2021-2025 m. laikotarpiui ir į JT Narkotinių medžiagų komisiją 2022-2025 m. Taip pat pritarta prof. D. Leinartės kandidatavimui į JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komitetą 2021-2024 m. laikotarpiui, vykdoma rinkiminė kampanija.

10 grafikas. Lietuvos atstovų, išrinktų į tarptautinių organizacijų formatus, skaičius (kaupiamasis principas) (5.5.12. Darbo rodiklis)

Šaltinis: Užsienio reikalų ministerijos duomenys

Vykdydama tarptautinius įsipareigojimus, prisidedama prie tarptautinių pastangų siekiant darnaus vystymosi tikslų, taip pat skatindama demokratinių vertybių sklaidą, URM daugiašalę paramą vystymuisi teikė per privalomus ir savanoriškus įnašus ir įmokas į vystomojo bendradarbiavimo veiklą vykdančius ar koordinuojančius fondus ir tarptautines organizacijas. 2017-2020 m. iš VBPD programos savanoriškiems įnašams skirta 2,022 mln. eurų.

Humanitarinės pagalbos srityje išlaikytas dėmesys pagrindiniam humanitarinės pagalbos principui: teikti pagalbą ten, kur jos labiausiai reikia. Per 2017-2020 m. iš VBPD lėšų šiam tikslui skirta 1,422 mln. eurų.

Lietuva toliau sėkmingai dalyvavo ES Dvynių programoje, perduodama ekspertinę paramą šalims naudos gavėjoms. 2017-2020 m. Lietuva laimėjo 39 projektus, o per visą Lietuvos dalyvavimo ES Dvynių programoje laikotarpį nuo 2004 m. yra laimėjusi 120 projektų, tuo patvirtindama išaugusius Lietuvos institucijų gebėjimus parengti paraiškas ir sėkmingai įgyvendinti projektus.

Siekiant efektyvinti oficialios paramos vystymuisi (OPV) teikimą, Užsienio reikalų ministerija parengė kokybinius pokyčius įtvirtinančio Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo pakeitimo projektą, kuriam pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje 2020 m. rugšėjo 30 d.

5.5.14. Lietuvos Respublikos diplomatinio atstovavimo tinklo peržiūra ir efektyvumo didinimas

Pertvarkant diplomatinį atstovybių tinklą buvo siekiama plėsti atstovavimą Lietuvai įvairiuose pasaulio regionuose, prisitaikyti prie globalių politinių ir ekonominių pokyčių pasaulyje, sustiprinti Lietuvos Respublikos interesų įgyvendinimą užsienyje.

2018 m. įsteigta ambasada Kroatijoje, 2019 m. - ambasada Jungtiniuose Arabų Emyratuose.

2020 m. vasario 19 d. priimtas LR Vyriausybės nutarimas Nr. 135 „Dėl Lietuvos Respublikos ambasados Australijoje įsteigimo“. Ambasada prisidės prie valstybės interesų atstovavimo, politiniams kontaktams, ryšiams su diaspora, verslo ryšių plėtojimui ir konsulinių paslaugų Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiams teikimui Australijos ir Ramiojo vandenyno regione.

2019 m. balandžio 19 d. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro įsakymu Nr.V-119 buvo patvirtintas Konsulinių paslaugų teikimo kokybės standartas. 2019 m. balandžio 26 d. baigta rengti URM ir konsulinių įstaigų teikiamų konsulinių paslaugų kokybės stebėsenos, matavimo, analizės ir vertinimo (vidinės kontrolės ir vertinimo sistema) metodika. 2019 m. birželio mėnesį suderinta mokymų programa ir dalomoji medžiaga lektorių

mokymams. Per 2019 metus buvo apmokyti 48 konsuliniai pareigūnai. Per 2020 metus nuotoliniu būdu buvo apmokyti 155 LR diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų bei Užsienio reikalų ministerijos (besirotauojantys) darbuotojai bei 27 LR diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų darbuotojai, kalbantys anglų arba rusų kalbomis.

III SKYRIUS KITŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ (NURODOMA KOKIŲ) ĮGYVENDINIMAS

Siekiant stiprinti užsienio lietuvių ryšius su Lietuva 2020 m. buvo įgyvendinamas „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2012–2021 metų programos įgyvendinimo *tarpinstitucinis veiklos planas*. Šio plano įgyvendinimo ataskaita artimiausiu metu bus paskelbta puslapyje adresu: <https://urm.lt/default/lt/globali-lietuva/globalios-lietuvos-programa/globalios-lietuvos-programos-igyvendinimas>

Siekiant nustatyti Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo politikos 2019–2021 metų **kryptis** ir jų įgyvendinimo priemones, užtikrinti nepertraukiamą ir veiksmingą Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo veiklą ir ją koordinuoti, didinti Lietuvos – atsakingos ir patikimos valstybės donorės – vaidmenį regione, ES, JT ir kitose tarptautinėse organizacijose, tarptautinėje bendruomenėje ir valstybėse partnerėse buvo įgyvendinamas Vystomojo bendradarbiavimo *tarpinstitucinis veiklos planas*.

Užsienio reikalų ministerijos kanclerė

Inga Černiuk